

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 3P/142/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8417206231
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Kubinský
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2017:8417206231.1

Uznesenie

Okresný súd Kežmarok v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého X. W., A.. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpeného procesným opatrovníkom obcou Stráne pod Tatrami, dieťa rodičov: matky W. W., A.. XX.XX.XXXX, bytom X. F. S. XX a otca G. W., A.. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XX, X., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Prešov, Kpt. Nálepku 1, Prešov, na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok o nariadenie neodkladného opatrenia, t a k t o

rozhodol:

N a r i a d ť u j e podľa § 367 a § 366 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku toto neodkladné opatrenie:

I. Na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej n a r i a d ť u j e odovzdanie maloletého X. W., nar. XX.X.XXXX do starostlivosti Detského domova sv. Klementa Hofbauera, so sídlom Kláštorná 2, Podolíneec.

II. Matku W. W., nar. XX.XX.XXXX z a v ä z u j e do vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej prispievať na výživu maloletého X. W., nar. XX.X.XXXX mesačne sumou 27,32 eur, a to vždy vopred do 20. dňa v mesiaci na účet Detského domova sv. Klementa Hofbauera, so sídlom Kláštorná 2, Podolíneec počnúc dňom právoplatnosti tohto uznesenia.

III. Otca G. W., nar. XX.XX.XXXX z a v ä z u j e do vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej prispievať na výživu maloletého X. W., nar. XX.X.XXXX mesačne sumou 27,32 eur, a to vždy vopred do 20. dňa v mesiaci na účet Detského domova sv. Klementa Hofbauera, so sídlom Kláštorná 2, Podolíneec počnúc dňom právoplatnosti tohto uznesenia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 8.9.2017 sa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok (ďalej len „navrhovateľ“) domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by bol maloletý X. odovzdaný do starostlivosti Detského domova sv. Klementa Hofbauera v Podolínci.

2. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľ odôvodnil tvrdeniami, že maloletý pochádza z družného vzťahu jeho rodičov, matka má okrem maloletého Silvestra ešte ďalšie tri maloleté deti a v domácnosti žije so svojím druhom H. Č.. Maloletý X. je od svojich dvoch rokov psychiatrickým pacientom, doposiaľ sa liečil u MUDr. Mudrákovej, v minulosti bol 6x hospitalizovaný v DPL Hraň, v nemocnici v Michalovciach na psychiatrickom oddelení a v Liečebno-výchovnom sanatóriu Košice - Barca. Na základe predbežného opatrenia Okresného súdu Kežmarok č. k. 6P/23/2015-22 z 18.6.2015 bol maloletý odovzdaný do detského domova Detské kočovné divadlo DRaK, so sídlom K potoku 3, Prešov. Rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k. 3P/62/2016 bolo toto predbežné opatrenie zrušené, nakoľko maloletý už bol v starostlivosti matky. Celé toto obdobie bola rodina monitorovaná na základe uloženého dohľadu, s rodinou tiež pracuje akreditovaný subjekt na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, aj napriek tomu sa starostlivosť matky posledné obdobie veľmi zhoršila.

Pravidelne navrhovateľ dostáva oznámenie, že maloletý od piatej rána chodí po dedine do dvorov svojich susedov, kope do bránky, vypustí sliepky susedom, pýta si jedlo, lebo je hladný a takéto správanie sa opakuje skoro každý deň. Maloletý bol aj za starostom obce, kde mal v ruke lano a chcel sa obesiť. Matka starostlivosť o maloletého nezvláda a tiež je obava o jeho život. Aj napriek snahe navrhovateľa sa mu nepodarilo nájsť vhodnú osobu, ktorá by bola schopná zabezpečiť starostlivosť maloletému Silvestrovi a preto je potrebné ho umiestniť do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu. K návrhu navrhovateľ priložil kópiu rodného listu maloletého dieťaťa, úradný záznam navrhovateľa č. 2017/127563, úradný záznam navrhovateľa z 6.9.2017 a oznámenie obce Stráne pod Tatrami z 7.9.2017.

3. Podľa úradného záznamu navrhovateľa č. 2017/127563 sa dňa 31.7.2017 k navrhovateľovi dostavila pracovníčka Obecného úradu Stráne pod Tatrami, ktorá oznámila, že maloletý sa celé dni túla po dedine, matka ho nehľadá, príde len vtedy, keď ju niekto zavolá. Včera večer prišiel iba s reflexnou vestou a s lanom v ruke k starostovi a údajne sa chcel obesiť. Podľa všetkého matka nezvláda starostlivosť o maloletého X..

4. Dňa 6.9.2017 sa k navrhovateľovi dostavil sused matky maloletého dieťaťa T. F. a oznámil, že maloletý Silvester je ťažko zvládnuteľný, potrebuje osobitný prístup pri výchove so značnou dávkou trpezlivosti a matka túto výchovu nezvláda. Maloletý je častokrát slovne napádaný zo strany matky aj súrodencov nepeknými, hrubými, expresívnymi výrazmi. Maloletý je vychudnutý, zaznávaný a utláčaný. Na znak svojho vzdoru uteká z domu, častokrát bosý k susedom v okolí, kde hľadá pomoc. Matka ho nájde a rieši to po svojom krikom a nadávkami. Maloletý je vystresovaný, trasie sa a chveje sa na celom tele a samozrejme vzdoruje a prejavuje svoj hnev, čo je jeho jediná možná obrana. Svoju frustráciu prejavuje aj takým spôsobom, že si chce ublížiť napr. záhradný trojzubec si tlačí na žalúdok, zrazu ho odhodí a uteká z domu. Prelezie ploty a matka ho musí znovu hľadať po dedine. Zdá sa mu, že maloletý má sklony sa ublížiť. Tento stav je dlhodobo nepriaznivý, trvá asi tak rok.

5. Obec Stráne pod Tatrami oznámila navrhovateľovi, že starostlivosť o maloletého je na veľmi nízkej úrovni. Matka výchovu maloletého nezvláda. Nedokáže syna ustriechnuť. Uteká jej z domu skoro každý deň. Túla sa po obci, niekedy neoblečený. Maloletý búcha a zvoní na domy susedov, obťažuje ich, tvrdí im, že ho doma bijú a že je hladný. Maloletý sa správa nepredvídateľne.

6. Dňa 12.9.2017 sa dostavila na súd sociálna pracovníčka navrhovateľa, ktorá uviedla, že matka dala maloletého na psychiatrickú liečbu do ústavu, kde pobudne 4 týždne a potom trvá na rozhodnutí o umiestnení maloletého do detského domova.

7. Z trvalo pripojeného spisu sp. zn. 6P/23/2015 a sp. zn. 3P/135/2015 súd zistil, že maloletý bol predbežným opatrením tunajšieho súdu č. k. 6P/23/2015-22 z 18.6.2015 odovzdaný do starostlivosti Detského domova Detské kočovné divadlo DRaK v Prešove, pretože matka nedokázala maloletého zvládnuť, keďže išlo o dieťa s agresívnym správaním, neprimeraným správaním v kolektíve detí, s potrebou individuálneho prístupu a DPL Hraň ako aj PN Michalovce odporučili dieťa umiestniť dlhodobo v zodpovedajúcom zariadení, teda v škole internátneho typu, príp. v liečebno-výchovnom sanatóriu. Následne v konaní vo veci samej o nariadenie ústavnej starostlivosti začatom z úradnej povinnosti (sp. zn. 3P/135/2015) bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že odpadli podmienky pre nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého a ďalší pobyt maloletého dieťaťa v detskom domove nie je potrebný. Súd dospel v konaní sp. zn. 3P/135/2015 k záveru, že doterajší pobyt maloletého dieťaťa v detskom domove na základe predbežného opatrenia mal na maloletého Silvestra dostatočné výchovné pôsobenie, jeho zdravotný stav sa stabilizoval, poruchy správania boli v norme, dieťa stabilným prostredím a vytvorením režimu dňa sa dokázalo prispôsobiť zariadeniu a napredovalo, pre ďalší vývin dieťaťa bol vhodný návrat do domáceho prostredia, kde schopnosti matky by mali postačovať na zvládanie dieťaťa so špecifickými potrebami. Súd vzhľadom na uvedené rozsudkom č. k. 3P/135/2015-47 z 18.8.2016 zastavil konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti o dieťa a zároveň nariadil u maloletého dohľad Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, nakoľko dospel k záveru, že dohľad nad jeho výchovu bude v prospech maloletého dieťaťa a v záujme jeho ďalšej riadnej výchovy. Rozsudok tunajšieho súdu č. k. 3P/135/2015-47 z 18.8.2016 nadobudol právoplatnosť dňa 19.10.2016.

8. Podľa § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje

inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

9. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

12. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

13. Podľa § 326 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

14. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

15. Podľa § 329 ods. 1 prvej vety CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

16. V zmysle § 44 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) v prípade, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, rozhodne súd o náhradnej starostlivosti. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti je ústavná starostlivosť.

17. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

18. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 neviedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

19. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

20. Neodkladné opatrenie predstavuje inštitút neodkladnej procesnej ochrany, ktorým sa bezodkladne upravujú pomery účastníkov konania. Vzhľadom na charakter neodkladného opatrenia ako nástroja zabezpečujúceho úpravu pomerov v rozsahu odôvodnenom naliehavou potrebou súd v konaní o

nariadenie neodkladného opatrenia nevykonáva dôkazy a rozhoduje iba na základe skutočností a tvrdení uvedených v návrhu a na základe predložených listinných dôkazov, ktoré by mali hodnoverne osvedčovať stav tvrdený v návrhu. Osvedčenie na rozdiel od dokázania znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti, teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti. Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní. Postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvyš pravdepodobná. Základným predpokladom prípustnosti a dôvodnosti neodkladného opatrenia je teda tvrdenie a osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi účastníkmi konania a nevyhnutnosť bezodkladnej úpravy právneho vzťahu medzi nimi. Neodkladné opatrenie plní funkciu prostriedku regulujúceho právne vzťahy na obdobie po jeho nariadení, a má preto výrazný preventívny zmysel i účinok, ktorý môže zamedziť i vzniku škody alebo inej ujmy, a ak k nej došlo, neodkladným opatrením je možné bezodkladne zabrániť jej rozširovaniu.

21. V každej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa dominuje záujem dieťaťa. Dosiahnutie účinnej ochrany záujmov maloletého dieťaťa je zabezpečené aj inštitútom neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa nariadi súd vtedy, ak má osvedčené, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Úpravou neodkladných opatrení je umožnené urýchléné a pružné riešenie takých situácií, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých detí pôjde v zásade o zásah do takého stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť zrejma z jeho samotného obsahu resp. aj z listinných dôkazov k nemu pripojených.

22. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, listinných dôkazov k nemu pripojených a z obsahu trvalo pripojených súdnych spisov vyplýva, že otec vykonáva trest odňatia slobody a maloletý pokiaľ je v starostlivosti matky, neustále uteká z domu, potom sa túla neoblečený a bosý po dedine s tým, že je hladný, matka ho nehľadá, príde poňho s krikom a nadávkami a to tiež len vtedy, pokiaľ ju zavolajú ľudia z dediny, maloletý nechce s matkou odísť, vzdoruje, celý sa trasie a chveje, častokrát sa maloletý vyhráža, že si ublíži. Na základe uvedeného mal súd osvedčené, že otec nemôže zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého pre výkon trestu odňatia slobody a matka výchovu a starostlivosť o maloletého X., ktorý si vzhľadom na jeho psychické problémy vyžaduje špeciálny prístup vo výchove, nezvláda, a to napriek uloženým výchovným opatreniam zo strany súdu (odňatie maloletého dieťaťa zo starostlivosti matky a dočasné umiestnenie maloletého v detskom domove či dohľad nad výchovou maloletého vykonávaný Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok), čím je vážne ohrozená výchova maloletého, ale aj jeho život a zdravie. Maloletý je toho času opätovne hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení. Súd dospel na základe osvedčených skutkových okolností k záveru, že po stabilizovaní zdravotného stavu maloletého nie je v jeho záujme, aby sa vrátil zo zdravotníckeho zariadenia do domáceho prostredia, kde matka jeho výchovu ani starostlivosť nezvláda. Zároveň však niet ani žiadnej fyzickej osoby, ktorej by mohol byť maloletý zverený do náhradnej osobnej alebo pestúnskej starostlivosti. Preto súd vyhovel návrhu navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia a nariadil odovzdanie maloletého Silvestra do starostlivosti Detského domova sv. Klementa Hofbauera, so sídlom Kláštorňá 2, Podolínec, kde bude zabezpečená riadna starostlivosť o maloletého po jeho prepustení zo zdravotníckeho zariadenia.

23. Podľa § 62 ods. 1 a ods. 2 Zákona o rodine je plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

24. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

25. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať

úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

26. Vzhľadom na potrebu zabezpečovania bežnej výživy maloletého X. súd považoval za potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov, a preto rodičov počnúc dňom právoplatnosti tohto uznesenia zaviazal povinnosťou prispievať na výživu dieťaťa sumou minimálneho výživného, t. j. sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tohto času 27,32 eur), s poukazom na to, že súd môže neodkladným opatrením uložiť povinnému povinnosť platiť výživné iba v nevyhnutnej miere. Výživným určeným neodkladným opatrením sa zabezpečujú len tie najzákladnejšie potreby dieťaťa, nevyhnutné na jeho prežitie. Pri určení nevyhnutného rozsahu výživného zo strany rodičov súd v tejto súvislosti nevykonáva v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia dokazovanie, a teda nezisťuje dôkladne majetkové potreby rodičov a bližšie všetky odôvodnené potreby dieťaťa, keďže takéto dokazovanie by prekračovalo rámec konania o nariadenie neodkladného opatrenia. Dokazovanie bude vykonávané a bude zohľadnené až v konaní o veci samej.

27. O trovách konania vo veci nariadenia neodkladného opatrenia súd rozhodne v rozhodnutí, ktorým skončí konanie vo veci samej, ktoré začne z úradnej povinnosti po nadobudnutí právoplatnosti neodkladného opatrenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok, písomne, v piatich vyhotoveniach. (§ 357 písm. d) CSP)

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. (§ 127 a § 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V zmysle § 367 ods. 3 CMP výrok I. tohto uznesenia je vykonateľný, len čo bolo uznesenie vyhotovené. Výrok II. a III. tohto uznesenia je vykonateľný dňom právoplatnosti tohto uznesenia.